

'Sëëdhe -blæezë

'ö Pɔlō -ya bɔ

Timote

-dhë bhë 'ö =nɛ

=Wekadhe

1 ¹Ma Pɔlō 'a Yesu Klito -bha bɔmɛ 'ka, kwa Dhame -Zlan waa- Yesu Klito 'ö 'kwa -yaa -gɔ bhë -an -zo 'kun -wun 'gü bhë, ²ma bhë -ne 'ö 'sëëdhe =nɛ 'a- bɔ bhi 'ü -kë =nɛ n gbö 'dhö (-Zlan -wo 'a- -blæe ü -dhë 'üen-tun -a -wun -dhe -na 'wun gia- -a -wun 'gi) bhë ü -dhë, kö kwa Dë -Zlan waa- kwa Dëme Yesu Klito -wo 'glusé kë ü 'ka, -wo ü 'yénng yö, -wo ü gbaa =zuöyagluu 'ka.

-Zo -kë -de 'piö -sü me -daan' -wo =suazë -gɔ -sü

³-Bhö 'to Efezö =nɛ -kɔ 'a- pöë ü -dhë kö a 'dho -na Maseduanë bhë -a 'dhö. Bhii me -daan =sua -wun 'ka -me -nu -wo mü; -bhö 'wun -blæe' -an 'ka kö -waan =gбаannu! ⁴-Bhö -a pö -an -dhë -wo wo -kwaal' -kwezü -wun -nu waa- me 'bhëma -nu 'tɔ -bhüö -nu -yö 'ko 'dhiö -sü -nu 'ö -ya kë 'wo nu zaadhe 'ka bhë -an -blæe' -sü -zü. -Zlan -bha me dha -kɔ 'ö sü -zo -yö -a -bha -sü -bha bhë, 'yaa- 'gbloo -ta. ⁵-A pö 'a- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ a -'piö kö -dhɔ 'ö ka 'gü bhë, ka- kë ka -zuöga 'puu 'ka, kö 'ka pë -nu kë, ka -zuö' -yö kë -yaannu =süel' 'iin kö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü bhë, -yö kë 'kpëdhö. ⁶Me 'bhaa -nu -wa 'go zian bhë -a -ta -wa 'to zaɔbhodhe 'fleëflëe -nu 'piö -wa wo -de -püö. ⁷-Wa 'piö 'wo kë -Zlan -bha tɔnggɔme 'ka 'këe kö wo 'wo bhë, pë -nu 'wo 'go -na -an dhiö waa- pë -nu 'wo me -nu -daan' -na -a 'ka -zogbandhe 'ka bhë, -a 'zü 'ö -löö 'ö -ya kë me -nu -wa ma bhë, wo -de gia- 'waa- dɔ.

⁸Tɔng 'ö 'ka- -ga -na bhë, =waa- 'kun ö 'kun -kö 'ka, -yö -kë -së; 'ö 'kwa- dɔa 'dhö. ⁹Kee kë- wo 'dhö bhë, -yö kë ka 'yaan =ne tɔng yaa -da me kpengdhö -nu -wun 'gü; -yö -da -kian' yaa -me -nu, =goü 'gbee- -me -nu, 'gluyaame -nu, =sɔɔnyaakëme -nu, me -nu 'ö -yö -Zlan 'piö oo, -yö pë 'slööslö -nu 'piö oo, 'ö- gbe =bhlë 'yaa -an 'gü -nu, mezëme -nu, me -nu 'wo wo 'kpome -nu zë -na -nu, ¹⁰=sɔɔnkëme -nu, gɔɔn- -nu 'sloo 'iin dhoo -nu 'sloo -bha -wɔ 'ko 'piö -me -nu, =nua 'dhɔɔdɔme -nu, =suakëme -nu, -wobhöme -nu 'ö 'waa 'to wo -wo -ta waa- me -nu 'saadhö 'ö me -daan' -wo giagia 'ö bhë 'ö 'waa- -zian -ta 'wo bhë 'saadhö -an -wun 'gü. ¹¹Më -daan' -wo bhë, -yö 'wuntaɔsë 'ö -gban -Zlan 'tɔ bhɔ -sü -zë 'ö 'dhuë- 'dhoë- -ta bhë -a 'gü; 'ö- -wun -yö tën n -ma kö 'aan- me -nu -daan' -a 'ka.

-Zlan zuö -pö -a -bha 'glusë -wun 'gü -sü

¹²Kwa Dëme Yesu Klito 'ö n pa -faan' 'ka -Zlan -bha yuö 'gü bhë, a- zuö -pö. A- zuö -pö bhii -yö n -yö -zo -tën -a -dhë -me 'ka, 'ö n sü kö 'aan- yuö kë -a -dhë, ¹³kö -kë -ne kë- wo 'dhiö -be bhë a- -wun yaa -blee, 'a- 'klo bhɔ, 'ö 'a 'si -nu bho -a -gɔ 'dhee. Kee -yö n 'yénng -yö 'ö tɔo kë- wo 'dhiö bhë, pë -nu 'a -kë -an kë -dhia bhë, n 'ka kë -a -bho 'kou dɔ -dhia; -zo -yö -a -bha -sü 'ö yaa kë n -gɔ bhë, yö -mü. ¹⁴Kwa Dëme -yö ö -bha gbaø -kë n -dhë =va -ziögüsüzë 'ka, bhii -ya -kë 'ö -zo yö -sü waa- -a -dhɔ 'wo -kë n -gɔ yi -nu yi -bha -kë do -sü 'gü. ¹⁵'Wun 'a 'dhoë- -blee'- -ne 'wun gia- -mü. -Ka dɔ 'dhe! 'O tɔo Yesu Klito -yö -nu 'kpongtaa kö -yaan =sɔɔnyaame -nu dha; 'ö waa- pö =sɔɔnyaame kö -wa -pö ma; ma 'a tɔo -a me yaa -an ziën. ¹⁶Kee -Zlan -yö n 'yénng -yö; -ya -kë 'ö Yesu Klito -yö n sü kö 'aan- kë 'wun -zuan' do 'ka, -a -zɔn -sü 'ka -ne 'kö -kë -ne =sɔɔnyaame -nu -gɔme -mü n 'ka 'dhee, -a -zuö' -yö -saa n 'piö, -yö kë 'dhö kö -dhækpaø -dhia' -bha, me -nu 'wo dho bɔ 'wun bhë -a -ta -waan -a -wun -dhe 'wun gia- bhë, kö -toëpö -këdhösü -yaan kë -an -bha 'ka. ¹⁷Mëa-, -toëpö -gludë 'ö 'yaa ga, -Zlan do 'ö 'waa- yö bhë, =bhlëyadhe waa- 'tɔbhɔdhe -wo kë -a -bha 'ka 'dhö -kplawo! Amen.

¹⁸Timote, ma 'në, -dhio 'a- dɔ -na ü -dhë -ne, a- -dɔ 'dhö 'wun 'ö -gban ü -gɔ -wun -bha 'ö -Zlan -wodhiölome -nu -wa -blee ü -dhë 'dhiö bhë -a 'gbloo 'piö; -wo -nu 'wo bhë, -bhö -an kuënnu ü -zuö 'piö -zian' kö 'ko 'ö kwa -gɔ -zo yö -sü 'gbloo 'piö bhë 'üen- ü -bha -së zë; ¹⁹-zo yö -sü 'ö ü -gɔ bhë -a 'kun 'gbee-; -wo 'ö 'we -na ü 'gü bhë, -bhö 'wun ma -a -ta -kplawo! Kö -kun 'ö ü zuö 'dho za dɔ ü -bha. -Dhe -ga 'dhe! Më 'bhaa -nu -wo -dhö 'ö waa 'we -a -bha kö 'wo 'wun ma -wo 'ö 'we -na -an -zuö 'piö bhë -a -ta, 'ö =wa dhoë 'dhö -ya -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -kɔ yö zuë-. ²⁰Imene waa- Alezandrë -wo -an 'piö, 'yö 'a -an 'kluëñ bho Satan -bha; bhii =wa 'go mü, waa 'dho 'wun yaa -blee'- -Zlan -gɔ gbo.

Më -daan' -wo 'ö -gban -bhea' -sü -bha

2 ¹Pë -bleezë 'a dho ka -kpaø -a -wun 'ka 'ö tɔo 'ka -bhea -Zlan -dhë; -ka pë -dhe -a -gɔ; -kaa zuö pö me -nu 'saadhö -wun 'gü! ²-Ka -bhea'-

'sedē -nu waa- megɔtame -nu 'kpekpɛ -wun 'gü -yö kë 'dhö kö -ya diindhö -sü waa- -zuöyagluu -wo kë -dhö kwa -bha -klu -Zlan -bha -sü waa- 'ta 'sü -kɔ 'ö =wa 'ta -sü -a 'ka 'ö 'ko =bhléyadhe -yö -kë bhë -an -wun 'ka; ³'wun -kë 'dhö -sü -yö -së; 'ö - 'yi -yö -kan -Zlan 'ö kwa Dhame 'ka bhë -a 'dhi.

⁴Yö =ne 'ö - 'piö kö me 'ple -wo dha kö 'wun gia- 'ö -dhö bhë -wa dɔ bhë.

⁵Bhii kë- wo bhë, -Zlan -yö doseñ, 'ö me 'ö -yö me -nu waa- -Zlan -an ziën -me 'ka 'ö 'dhö do Yesu Klito 'ö me 'bhee- 'ka bhë -a 'ka. ⁶Yö =ne 'ö ö -de nu me 'ple -go -ta -bɔ -pë 'ka. -Kɔ bhë =ne 'ö yi 'ö -Zlan -ya -ya bhë, -dhe 'ö -ya -lo, 'ö pë 'ö- -zɔn =ne -Zlan -ya 'piö kö 'ö me 'ple dha bhë, 'ö nu -a 'ka. ⁷Pë 'ö -kë 'ö -Zlan -yö n sü 'ö n -ya bɔmɛ 'ka kö 'wun 'ö -gban -zo -yö -Zlan -bha -sü waa- 'wun gia- 'ö -gban Yesu Klito -bha -an -bha bhë, kö me -nu 'waa Zuifö 'ka, 'aan- -an -daan'- -a 'ka 'ö bhë. 'Wun 'a- -blee' -na bhë 'wun gia- -mü.

⁸=Dhe -kë 'dhö, a - 'piö kö gɔɔn- -nu 'wo dho -bhea', -dhe 'oo -dhe 'wo -bha, -wo -bhea'- =zuö' 'puu 'ka. Kö -kun 'wo -naa -wun 'iin 'wo 'dhinaa -kë 'kuë -sü -wun to wo =zuö' 'piö 'ö 'wo -bhea -a 'ka!

⁹A- 'piö kö dho -nu -de 'pö, -wo 'dhoë- -wöë- -sö -nu kë wo -bha, -yö kë -a kë -kɔ gia- 'ka; kö -kun 'ö -kë -dɔ 'siö 'ka. Kö -kun -kë 'ö 'wo wo -bha wun -nu -pë -kë 'ö dɔ -an -go -bha =ne 'yan -to -a 'piö -pë 'ka 'iin 'wo 'sénng =baa' -pë -nu waa- -zlɔɔga -nu -kë wo -bha 'iin 'ö 'wo sö =sɔnng 'gbeezë -nu -kë wo -bha. ¹⁰Kee -an wɔ -kɔ -nu -seebɔ -nu -wo kë =ne sö -nu 'dhö -an -bha =ne -kɔ 'ö dho -nu 'wo - 'piö kö -an -wun -yaan -Zlan -zo 'kun, 'ö -an -ma kuëñ bhë -a 'dhö. ¹¹Dhebɔ 'ö -dhö, -yö ö 'to 'to -na me =daan' -wo -bha, -ya diindhö -sü -yö kë -a -go, -gɔ -yɔ -sia - -sü 'ka! ¹²N 'ka 'we -a -bha kö dhebɔ -yö me =daan' - 'iin kö -yö -ya gɔɔn -go 'dhiö; -a =dua' -mü kö -dhe -yö ga -a -ta diindhö. ¹³Bhii Adan =ne 'ö -Zlan -ya -da -bleezë 'ka -yaan =tun Evö -da -na; ¹⁴yö do bhë 'zü, Adan kun 'ö - 'bɔn -yö -kan (-bleezë 'ka); dhebɔ =ne 'ö - 'bɔn -yö -kan (-bleezë 'ka); 'ö tɔng 'ö -Zlan -ya -da bhë, 'ö yaa 'wun ma -a -ta. ¹⁵Kë- wo 'dhö bhë -yö -dho dha 'në -nu 'ö dhoë- 'kpo bhë -a -wun 'gü. Dhebɔ -nu -wo -dho dha 'dhö -oo, 'kee kö -wa kë -naazë -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü, -dho 'ö go -Zlan 'piö bhë -a kë -sü 'ka, -kë 'slööslö -sü waa- wo -bha -de -sü 'tee -sü -wun 'gü.

'Dhiö -sü Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho 'kuë- -sü 'ka -me -nu

3 ¹Wo 'ö 'wun gia- 'ka 'ö =ne: 'Ö =ya kë =ne me -yö -dhö 'ö- 'piö kö 'yö kë 'dhiö -sü Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu kpö 'ka -me 'ka kö yuö -së =ne bhë. ²'Kee -yö kë ka 'yaan =ne 'dhiö -sü me 'ka -me 'ö dho kë, -yö kë me 'ö me gbe 'ka 'dho 'wun yaa yö -a -bha -a 'ka; -yö kë dhe do 'kpaan =gɔn 'ka; -yö kë me 'ö 'yaa -de -nu yɔ -dhë -me 'ka -a 'ka; -yö këdhe -ga 'wun 'gü -me 'ö ö -de dɔ -a 'ka, -yö -kë -nia -kun -së -me 'ka, -yö kë me 'ö -mɔ me -nu -daan' -sü -bha -a 'ka; ³kö -kun 'ö -kë -de -nu yɔ 'yi -dhë -me 'ka, 'iin me 'ö - -kɔ dhei 'dhö 'siö-, 'ö - 'dhi -wo 'dhö 'dhiö- -a 'ka, 'kee -yö kë me 'ö 'lëëlë,

'ö -siokuëdhe -dhc 'yaa- kë -a 'ka. -Yö kë me 'ö 'yaa pë 'ple bç yö do 'sloo ö 'ka -a 'ka. ⁴-Yö kë me 'ö -mc ö -de -go 'kcoome -nu -kcoon -sü -bha 'ö - -bha 'në -nu -wa -bhlë -ya -a 'ka. ⁵Bhii 'ö tcc me 'ö- -kç 'yaa -mc ö -de -go 'kcoome -nu -kcoon -sü -bha, -yö -dho ö -zo kë Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu kpö 'gü -me -nu 'piö mü -dhë =Ee? ⁶Kö -kun 'ö -kë me 'ö ö -zuö' =dhië -Zlan 'piö -dëü -a 'ka; bhii -ya kë 'dhö -yö -dho ö -de sü -va 'ö za 'ö -ya dü 'kun 'saadhö bhë 'ö- -bha -ya kun 'pö. ⁷-Yö -dho kë me 'ö me -nu 'ö 'waa Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia- -me 'ka, 'wo -tcmcdhe -së -kë -a buëndhö -a 'ka, -yö kë 'dhö kö -kun 'ö me -nu dho -a -sanze 'ö dho kë -a -bha -püö dü kwëe -sü -gen 'ka.

-Zo -kë -Zlan -bha 'kç 'piö -me -nu

⁸-Zo -kë -Zlan -bha 'kç 'piö -me -de 'pö, -yö kë me 'ö- -bhlë -ya -sü 'dhö -së -a 'ka; -yö kë 'wun gia- -blee'- -me 'ka. Kö =kun 'ö 'wo yç mü -sü -ziö =gjü' iin 'ö 'wo =naç =mee -kç yaa 'ka. ⁹-Wo 'to -klu -sü 'ka 'wun giagia 'ö -kë -bin -sü 'ka 'ö- -gen go -zo yö -sü 'gü bhë -a -bha, -zuö' 'puu 'ka. ¹⁰-Wo -dho -an 'piö -ga -kun -bleezë 'ka; 'ö -ya kë -ne waa 'wun gbe yö -an -bha, kö -waan -tun yuö zü dç -na 'sabla Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu kpö 'gü. ¹¹-An bç -nu -de 'pö, -wo kë dhoo -nu 'ö -an -bhlë -ya -sü 'dho -së -an 'ka; kö =kun 'ö 'wo -kë =tçökeme -nu 'ka; -an -kç -yö -mc wo -de -wun -bha; -wo kë me -nu 'wo to wo -wo 'gü pë 'saadhö 'gü -an 'ka. ¹²-Zo -kë -Zlan -bha 'kç 'piö -me me 'ö -dhö -yö kë dhebc do =gon 'ka; -yö kë me 'ö ö -bha 'në -nu waa- ö -bha 'kcoome 'wo to 'ö -an -kcoon -a 'ka. ¹³Bhii -zo -kë -Zlan -bha 'kç 'piö -me me 'ö yuö kë -na -a kë -kç giagia 'ka bhë, -yö -kë -bhlëzë, 'ö- -kç -yö -mc kö -yö 'wun =blee'- -zogbandhe 'ka -zoyösü 'ö kwa -go kwaa- Klito -nu kwa -bha -kë do -sü 'gü bhë -a 'ka.

Pë -va 'ö -bin -sü 'ka

¹⁴A -dho nu ü 'piö 'ma -dëü, 'a- dç a 'dhö n =zuö' 'gü; 'keë 'sëedhe =ne a -bç ü -dhë 'dhö 'pö. ¹⁵=Ee, 'keë -ya kë =ne a =glç -na 'nö, 'sëedhe 'a- bç -na =ne, 'ö 'ta -sü -kç 'ü dho 'ta süë -Zlan -go 'kcoome -nu ziën bhë, -a yö -a 'gü. 'Ma- pö -Zlan -go kcoome -nu kö a - -pö -Zlan 'ö 'bhee- -a -bha Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho 'kuë -sü 'ö 'wun giagia -gban 'lü waa- -a kuënnupë 'ka. ¹⁶Mea-, kwa -bha -Zlan -bha wç -kç bhë, pë 'bhle 'ö- 'gü 'ö -bin -sü 'ka bhë, -yö 'gblütünzë. -A 'bhaa gbe 'ö dho ziö -a -ta 'yaa 'dhö. -Yö -nu mëbheedhe bun 'gü 'yö -Zuu 'slööslö -ya -bha -kë kpengdhö -sü -zçn. 'Yö -Zlan -bha bçme -nu 'yan -yö dç -a -bha. -A -wun -yö -blee'- 'segç 'saadhö 'gü 'ö 'kpongtaame -nu -wa -wun -dhe 'wun gia-, -yö -da dhang- 'gü.

Me -daan' -me -nu =suazë

4 ¹-Zuu 'slööslö -ya -pö -a -yö sia- -sü 'ka -ne: Yi -kaanta -nu 'ka, me 'bhaa -nu -wo -dho wo -ta yö -zo -yö -Zlan -bha -sü -bha, -waan 'to

me -püö -zuu =suazë -nu waa- -zuu yaa -nu -bha me -daan' -wo -nu 'piö.
 2-Wo -dho wo =kwa' wo -de -zü 'ö me 'yaan- 'kun -me -nu 'in =suakëme
 -nu 'ö -an =zuö' yaa 'dhö gbo =ne pë 'wo- pö -piö 'wo- -da siö 'ö ma
 -banbandhö 'ö 'wo- -ye -an =zuö' -bha 'dhö bhë 'ö 'wo -an bho zian -ta -a
 'dhö. 3Me -nu 'wo bhë -an -bha me -daan' -wo 'bhaa -nu tco: 'Yaa -së kö
 gcoen- waa- dhe -wo wo 'ko 'sü 'in -bhöpë me 'ö =ne -yö ya 'in -a me 'ö -de
 -zian' bhë 'yaa -së. 'Kee kë- wo 'dhö bhë -bhöpë =suum -nu 'wo bhë -Zlan
 -yö -an -da kö -ya kë =ne -a -wun -dhe 'wun gia- -me -nu 'ö 'wo 'wun gia-
 dë bhë =waa- -bhö 'kee kö =wa -bhea'- -ta, kö -waan -a zuö pö -a -wun 'gü.
 4Bhii pë 'saadhö 'ö -Zlan -ya -da bhë, -yö -së; -a gbe 'yaa -sanzë -pë 'ka.
 Kwa -dua' -më -zian' kö 'kwa kwa -kä 'kpö -a 'ple -go -Zlan zuö pö -sü 'ka.
 5Bhii -Zlan -wo waa- kwa -bha -bheawodhe -nu 'wo bhë -wo pë 'ple -kë
 -Zlan wö 'dhiö -së.

'Wun 'ö -gban me 'ö Yesu Klito -bha yuökëme giagia -bha

6-Ya kë =ne 'bha dhegluzë -nu -daan' -ne -kä bhë -a 'dhö, ü -dho kë Yesu
 Klito -bha yuökëme giagia 'ka, 'ö 'ü dho -a -zon =ne pë 'ö ü -bhöpë 'ka -Zlan
 -bha zian -ta -zian' 'ö tco -zo -yö -a -bha -wo -nu waa- me -daan' -wo giagia
 'ö 'wo ü -daan -a 'ka bhë. 7'Kee =kwezü -wun -nu gbegbe 'ö 'wo -an -gen
 bho -na bhë, -bhö bho -an -dhë -taa' 'ö tco 'yaa -zo yö -sü 'gbloo 'piö. -Bhö
 'to -zian' -klu -sü 'ka -Zlan -wo -bha. 8'Wun 'ö -gban -Zlan -wo 'kun -sü
 -bha bhë, -bhö -ycoen -a -ta! Bun -kun -së -sü 'ö -gban -bla 'sü -sü, -lö -sü
 waa- -gcoen -sü -nu -bha bhë, -yö -së 'kee -a -truën 'gian gbe 'yaa 'dhö. -A
 me 'ö -kë -klu -Zlan -bha -sü 'ka bhë, -yö 'gianzë pë 'ple 'gü, bhii yö =ne 'ö
 'kwa dho bç -a -ta kö -tosiadhe 'ö zo waa- -kë -a 'gü -sü 'ö -dhekpaö -dhia'
 -bha bhë 'kwaan- yö. 9-Yö -së kö 'ka ka 'to 'to 'wun bhë -a -bha, 'ka -wun
 'kun 'gbee- ka -zuö' 'gü. 10Pë 'ö -kë 'ö 'kwa yuö kë -na, 'ö 'kwa -glu gco -na
 bhë 'ö bhë; bhii 'ö tco 'kwa kwa -zo yö -Zlan 'ö 'bhee- 'ö 'kpekpé Dhame
 'ka, 'ö Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia- -me -nu Dhame kpinngdhö 'ka bhë
 -a -bha. 11'Wun -nu 'wo bhë, -bhö -an -daan' -a 'ka ü -wo -ycoen -a -ta -sü
 'ka!

12 Kö -kun 'ö me gbe -yö 'yan =ziö' -kë ü 'ka, ü -bha -kë -dadheü 'ka
 -sü -wun 'gü! -Bhö kë me 'ö Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia- -me -nu dho
 'wun -zuan' -sü -a -bha 'ka, ü -bha 'wun -blee'- -kä -nu, ü -bha 'ta 'sü -kä
 -nu, -dhö 'ö ü 'gü bhë 'dhö, ü -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü waa- ü -bha -kë
 'slööslö -kä -nu -an -wun 'gü. 13Ü -zo kë 'sëedhe pö -sü -së 'piö me -nu
 -dhë, ü -Zlan -wo -blee'- me -nu -dhë; 'ü -an -daan' -yö 'dho -yö yöë n -ma
 nu -yi -bha. 14Gbaö 'ö -Zuu 'slööslö 'ö go -Zlan 'piö 'ö -nu ü -dhë yi 'ö -Zlan
 -wodhiölome -nu -wo 'wun -blee'- a 'ka 'ö me ziizii -nu -wo wo -kä -nu kpa
 -a 'ka ü -ta -bhea' -sü 'ka bhë, kö -kun 'ü -wun zuö ü -kä -taa. 15Pë -nu
 'ö 'wo bhë, -bhö ü -de nu -an kë -sü -dhë kö ü -bha -dho 'dhiö -kä bhë me
 -nu -waan -a yö giagia 'ka. 16Ü -zo kë ü -de 'piö 'ü ü -zo kë 'pö ü -bha me

=daan' -wo -nu 'piö! -Bhö -ya ü 'yaan 'wun -nu bhë -an 'ple 'gü! 'Bha- kë 'dhö, ü -dho ü -de dha, 'ü me -nu 'wo wo 'to 'to -na ü -bha bhë, 'ü -an dha 'pö.

**Pë me 'ö këpë 'ka 'ö 'dhiö -sü -Zlan -bha me 'ka -me
-nu dhoë- kë -Zlan -bha me -nu kpö 'gü**

5 ¹Gooon- -klöö 'ö pë 'bhaa -kë, 'ü dho 'wun -blee'- -a 'ka, -bhöë kë 'lëëlë 'ka -ne -dhe 'wo- pö -a -bha ü dë -mü -a 'dhö. -Bhö -dadheü 'në goon- -nu 'sü -ne ü dhegluzë -nu 'dhö. ²-Bhö dhoo -nu -deebo -nu 'sü -ne -ko 'ü ü dhe 'sü -na -a 'ka bhë -a 'dhö; 'ü 'në dhoo -nu -dadheü -nu 'sü -ne ü dheglu 'në dhoo -nu 'dhö. 'Në dhoo -nu 'wo bhë, -bhö kë -an 'piö 'slë 'ka!

³=Geandhoo -nu 'wo -geandhoo -nu giagia 'ka bhë, -bhö ü -zo kë -an 'piö! ⁴=Geandhoo -nu me 'ö -an -bha 'në -nu 'iin 'ö -an -bha 'në -nu 'dhö -dhö, -yö -an -dua' 'ka kö 'në -nu 'wo bhë, pë me 'ö -an -dua' 'ka -Zlan wö 'dhiö wo 'kpome -nu 'iin wo 'kpome -nu 'kpome -nu buëndhö bhë -wa kë, bhi -a kë 'dhö -sü 'yi -kan -Zlan -dhë. ⁵Dhe 'ö -geandhe giagia 'ka, 'ö -ya -sü 'ka ö -de -ta, -yö ö -zo -yö -Zlan -bha, -yö -kë -naazë -bhea -Zlan -dhë -sü 'gü pë -dhe -a -go -sü 'ka gbeng waa- lening. ⁶'Kee -geandhe 'ö ö -bha -tosiadhe kë -na -de -dhöbhaapë -nu 'gü bhë, -a 'dhiö -ya -da -ne bhë. ⁷Pë 'ü dho -an -zo -büö -a 'ka 'ö bhë, -yö kë 'dhö kö -kun 'ö me gbe dho 'wun yö -an -bha. ⁸Më 'oo me 'ö -dhö, -yö -dho ö -zo kë ö -me -nu 'piö; 'kee -yö -dho -a kë 'dhö ö -de -go koomë -nu 'ka. Me 'ö yaa- kë 'dhö, kö -ya 'kan -zo yö -sü -bha; -a -de kö -ya ziö me -nu 'ö 'waa -Zlan -wo -dhe 'wun gia- bhë -an -ta.

⁹=Geandhe 'ü dho -a 'tö -da -geandhoo -nu 'tö -bhüö 'gü, -a -kwë -yö -mo 'gco- 'slado -bha; 'kee -yö kë dhe 'ö dho gwaan do 'kpaan -a 'ka. ¹⁰-Yö kë me 'wo- dö ö këwun -së -bha -a 'ka; -yö kë me 'ö ö -bha 'në -nu -to -së 'ka, 'ö -nia -nu 'kun -së, 'ö -Zlan -bha me -nu -bhlë -ya, 'ö nu 'yename -nu -dhë -a 'ka. -Yö kë me 'ö -këwun -nu -wo -kë -së -ko =suum -saadhö -ta -a 'ka.

¹¹'Kee -bhö -ko -geandhoo -nu -dadheü -nu 'ka! Bhii kë- wo bhë, -ya kë -ne pë -dhe -yö -da -na -an -zuö' 'piö, (kö -an 'kan -sü -mü pë me 'wo wo -de -da 'gü Klito -bha zian -ta wo -bha -kë -gean 'ka -sü 'gü bhë -a -bha); kö -an -dho gwaan -sü -mü. ¹²Bhii waa- kë 'dhö kö pë -bleezë 'wo wo -de -da -a 'gü, 'wo- pö wo -dho -a kë bhë, 'waa- 'gü gbo; -a -wun -ya -an 'kun. ¹³=Ya kë 'dhö 'wo -nië -ne 'dhe -ta -ma 'dhö, 'wo bo 'kodhi -nu 'gü; 'ö 'yaa 'to -nië' -sü -de 'sloo -bha, 'wo -kë 'dcoödcoëme 'ka; 'wo wo -de dö me -nu -go 'wun 'gü, 'ö 'wun 'yaa -blee' -wun 'ka, 'wo- -blee. ¹⁴Pë 'ö -kë 'a- 'piö kö -geandhoo -nu -dadheü -nu -wo 'dho gwaan bhë 'ö bhë; -wo 'në -nu 'kpö; -wo wo -zo kë woë- 'koomë -nu 'piö, -yö kë 'dhö kö -kun 'ö kwa yaagüme -nu dho bo -an -ta kö -waan 'wun yaa -blee'- kwa -go. ¹⁵Kë- wo 'dhö bhë 'ö tco -geandhoo -nu 'bhaa -nu -wa 'go zian -së -ta 'saadhö -wa ziö Satan 'piö. ¹⁶'Kee -ya kë -ne -Zlan -wo -dhe 'wun gia- -dhe do -go 'koomë -nu ziën,

=geandhe -yö mü, -a -dua' -mü kö -yö nu -a -dhë. Kö =kun 'ö- -wun to Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho 'kuë- -sü -kwa, -yö kë 'dhö kö Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho 'kuë- -sü -yaan nu =geandhoo -nu 'wo wo -de -ta giagiawo bhë -an -dhë -zian'.

¹⁷Me zii -nu 'wo 'dhiö 'sü -na Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu -dho 'kuë- -sü 'ka, 'kee 'ö -an -zo 'dhö giagiawo -Zlan -wo -blee' -sü waa- -a -daan' -sü 'piö bhë, -yö -an -dua' 'ka kö -an -saan' -yö kë =va, ¹⁸bhii pë 'ö -been' -sü 'ka -ya -pö: -Ya kë -ne -du gön -yö -mlü -sië' -na, kö =kun 'wo- 'dhi kun, 'yö- pö 'zü: Yuökëme =saan' bho -sü -ya -ma -kun. ¹⁹Kö =kun 'wo 'wun dɔ me zii -bha 'ö 'ü- -kë 'wun 'ka kö 'wun -dɔa -bha dhe -tɔmɔ -nu waa kë -ple 'iin -yaaga. ²⁰Me -ya 'wun yaa kë, -bhö 'wun -blee'- -a 'ka me 'ple wö 'dhiö kö 'suö -yaan -da me -nu 'wo to -an -bha.

²¹A- -blee ü -dhë -zogbandhe 'ka -Zlan 'dhö, Yesu Klito waa- -Zlan -bha bɔme -nu 'ö -an sü -an wö 'dhiö =nëe 'wun -nu 'wo bhë 'ü ü -zo kë -an 'piö kö =kun 'ü -an -kë me -zé 'gü -sü 'ka 'iin 'ü- -kë -dɔ me 'piö -sü 'ka! ²²Kö =kun 'ö 'siö -yö kpa ü -ta 'ü ü -kɔ kpa me -ta -bhea' -sü 'ka yuö -nu -a -dhë -sü 'ka -Zlan -gɔ kɔ. Kö =kun 'ü -da me gbe 'piö 'ka =sɔɔn yaa -kë. Ü -zo kë ü -de 'piö kö 'ü 'to 'slööslö!

²³Kö =kun 'ü 'yi -de 'sloo mü -kplawo, 'kees -bhö -drɔɔn mü 'dëde 'ka ü 'guudhe -wun 'gü 'ö tɔɔ ü -ta 'yaa 'po -sü 'ka.

²⁴Me 'bhaa -nu -wo -dhö 'ö -an -bha =sɔɔn yaa -yö -kë -dhegbeadhe 'gü, 'ö me 'ple 'yan -yö -da -a 'gü, 'ö -ya kë 'dhö zlöö, 'wo- -wun -blee'; 'kee me 'bhaa -nu -wo -dhö 'pö, 'ö -wa =sɔɔn yaa kë, 'ö- -dhe -yö -glɔɔ kö me -nu -waan -tun -a -wun ma -na. ²⁵-Kɔ do bhë 'ö kewun -së -nu 'dhoë- 'ka. -A 'bhaa -nu -wo -kë me 'ple 'yan 'dhiö, 'ö- -de 'ö- 'bhaa -nu 'dhö mü; 'kö -kë =ne 'waa me 'yan 'dhiö -wun 'ka 'dhee, 'ö wo 'ka 'dho to -bin -blü 'wo -dhö.

6 ¹Me -nu 'saadhö 'wo =nua 'ka, -an -dua' -mü kö -wo wo -gɔme -nu -bhlë -ya. -Yö kë 'dhö kö =kun 'ö me gbe dho 'wun yaa -blee'- -Zlan waa- -kwa -bha me =daan' -wo -nu -go. ²=Nua -nu me 'ö -an -gɔme 'dhö Yesu Klito -wun -dhe 'wun gia- -me 'ka bhë, -an -dua' 'yaa -mü kö -wo 'kun -an -bhlë -ya -sü 'ka -woë' =ne wo -nu 'wa kë dhegluzë -nu 'ka. Pë 'wo dho -a kë =zian' 'ö tɔɔ yuö 'wo dho -a kë -an -dhë -ziögɔüsüzë 'ka. Bhii me -nu 'wo yuö kë -na -an -dhë bhë, Yesu -wun -dhe 'wun gia- -me -nu 'ö -an -dhö -yö -an -kë wo -mü. Pë -nu 'ü dho me -nu -daan' -a 'ka 'ö 'ü dho -an -blee'- 'wo bhë. ³=Ya kë =ne me -yö me =daan' -na me =daan' -wo gbe 'ka, 'ö 'yaa -mɔ -a 'gü -sü 'ka kwa Dëme Yesu Klito -wo giagia -nu waa- me =daan' -wo 'ö -gban kwa -bha wɔ -kɔ 'ö -Zlan -wo 'gü -a -bha -an 'ka, ⁴kö me 'ö 'dhö bhë, -de -sü -va -yaa- pa, 'yaa pë gbe dɔ; -ya -yaannu -nëdhö kö 'wun -nu 'wo -gban -wo kpö -nu -bha -a zaɔdhe -da -sü -ya 'kan -na kö -waan bɔ -a -ta -yaan kë -an -go 'dhinaa 'ka. -Dhe bhë =ne 'ö pë -nu 'wo -druei -nu, 'dhinaa -nu, 'si -nu bho -sü -nu, 'wun -nu -kun -zuö' 'piö -sü -nu 'ö 'wo go -a -bha; ⁵-Dhe do bhë =ne 'ö zaɔdhe -nu 'ö- 'bhaa -nu -ya kë 'waa yën me -nu 'ö -an

-bha 'wundədhe =ya yō yaan 'ö pē 'ö 'wun gia- 'ka, 'ö 'waa- dɔ -an ziën bhë 'wo go -a 'gü. Pē 'ö -an -zo 'piö 'ö tɔɔ 'wun 'ö -gban -Zlan -bha bhë, =bhɔɔ' =mee' -kɔ =suu' - do 'bhaa -mü.

⁶Kë- wo 'dhö bhë 'wun 'ö -gban -zo -yö -Zlan -bha -sü -bha bhë, -yö =bhɔɔpë =va 'ka; 'keε -ya 'ka me 'ö pē 'ö -go 'ö- -zo kun -a -bha 'ka. ⁷Bhii 'ö tɔɔ kwaa nu pē gbe 'ka 'kpongtaa zö, 'ö kwa 'ka 'dho dho pē gbe 'ka. ⁸Ya kë 'dhö -bhöpë waa- sɔ -nu -wa kë kwa -go, kwa =dua' -mü kö kwa =zuö' 'glu -yö dhi. ⁹Kee me 'wo- 'piö kö wo -kɔ -yö pa =naç 'ka, -wo -püö 'gündandhe 'gü, 'ö 'wo wo -de -nëng pē -dhɔ -nu =plëezë 'ö -an -yö -a -bha -pē gbe 'yaa 'dhö 'ö -ya kë 'wo dho me 'ka dhɔng -zian waa- 'gü =siö' -zian -ta bhë -an -ta. ¹⁰Bhii 'wëüga -dhɔ 'ö tɔɔ pē yaa 'saadhö -a -gen 'godhe. 'Wëü- -dhɔ 'ö bhë =ne 'ö me 'bhaa -nu -bha 'ka 'ö -ya kë -an -bhɔ -zo -yö -Zlan -bha -sü -dhë =taa' =gbiin -sü -gen 'ka 'ö -wa wo -de -zuö' -dɔ -gbɔudhö bhë.

'Paanbhowo me 'ö Timote -de -bha 'ka

¹¹'Kee bhi -zë, (Timote), bhi 'ü -Zlan -bha me 'ka bhë, -bhö bhɔ pē -nu 'wo bhë -an -dhë =taa! -Bhö -kë kpengdhö -sü, -Zlan -wo -dhɔ kë -sü, -zo -yö -Zlan -bha -sü, -dhɔ 'ö go -Zlan 'piö -a kë -sü, -zuösaadhe waa- -kë 'lëélë -sü -an =mee'-. ¹²Ü -bha 'ta -sü -Zlan -bha zian -ta -sü 'ö -zo -yö -a -bha -sü 'ka bhë, -bhö -a -wo -ne 'ko 'wo -zë 'ö 'wo to -a 'gü 'gbee- -a 'dhö! -Toëpö -këdhösü bhë -a -wun 'kun 'gbee-, bhii pē 'ö -Zlan -yö ü -dhɔɔ -kaa' 'ö bhë, 'ö 'ü -zo yö -sü =goo -kun -tɔmɔ =plëezë wö 'dhiö. ¹³-Zlan 'ö -këdhösü -nu pē 'ple -dhë bhë waa- Yesu Klito 'ö -tɔmɔdhë -sé -kë Pilatö 'dhiö 'ö -bha 'wun -blee' -sü 'gü -zo -yö -sü 'gü bhë -an wö 'dhiö, a- -pö ü -dhë: ¹⁴-Bhö ü -go 'dho Klito -bha tɔng -dhë sia-, 'ü ü -zo kë -a 'piö, -yö 'to 'slööslö ö pin -taa. -Bhö -a 'kun -sé 'ka kö -kun 'ö me -nu dho 'wun yö -a -bha, -yö 'dho -yö yöë kwa Dëme Yesu Klito -bha nu -sü -bha. ¹⁵Yi 'ö -Zlan -ya -ya bhë =ya -lo, -Zlan -de gia- -dho -a kë 'ö -wo. Bhii -Zlan bhë =ne 'ö megotame =va 'ö 'dhö do, 'ö 'dhuë- 'dhoë- -ta, -gludë -nu -bha -Gludë, dëme -nu -bha Dëme. ¹⁶Yö do 'ö bhë =ne 'ö 'yaa ga, 'ö -dhëpuudhe 'ö me gbe 'yaa -mɔa kö -yö =yɔɔn -a -bha bhë =ne 'ö -ya -sü 'ka -'gü. Me gbe yaa ö 'yan dɔ -a -bha do, 'ö me gbe 'ka 'dho ö 'yan dɔ -a -bha 'gbönggböng. -Bhlëyadhe waa- 'piigbeedhe 'ö -dhö -toëpö 'ka bhë, -wo kë -a -bha 'ka! Amen.

¹⁷Më -nu 'ö =bhɔɔpë -nu 'wo 'kpongtaa zö bhë 'ö -an -go bhë, -a pö -an -dhë kö =kun 'wo -de -sü =va -kë. -A pö -an -dhë kö =kun 'ö 'wo wo -zo yö -an -bha, bhii yaa 'dho to -an -go =toëpö 'ka; 'keε -wo wo -zo yö -zian' -Zlan 'ö pē 'ple nu =va 'ka, 'ö -kë kwa -bha -zuögludhi -wun 'ka bhë -a -bha. ¹⁸-A pö -an -dhë -wo 'wun -sé kë, -wo kë =bhɔɔzë këwun -sé -nu 'gü; -wo kë me -nu 'ö -an 'glu 'dho -sé 'ö pë -nu 'wo -an -go, 'wo me -nu -bha -nu -an 'ka. ¹⁹-Bhɔɔpë =va 'ö -dhëkpäiyi -dhia' -bha bhë, -an -bha -dho 'kuë- -kɔ -sé =ga 'ö bhë; 'yö 'wo dho bɔ -a -ta -waan -kë -a 'gü -sü giagia yö.

²⁰Timote, ü -zo kë -Zlan -wo 'ö- -wun -yö tën ü -bha bhë -a 'kun -kɔ giagia 'piö -së 'ka; -bhö 'kan 'wun -gen 'flëëflëë bho -sü -nu 'ö waa- -zo yö -sü 'ö -an -bha 'dho -kɔ 'yaa do bhë -nu waa- -da 'wun -nu 'gü -sü 'ö me -nu 'waa- dɔ 'wo- -dhe 'wundɔdhe bhë -an -bha! ²¹-A me 'bhaa -nu 'wo- pö 'wundɔdhe 'ö bhë -yö wo -go, =wa 'kan -zo yö -sü -bha. Kö 'go, -Zlan -bha 'glusë -yö kë ka 'ka!